

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inserati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Junaka stratosfere na poti v Ljubljano

Prof. Cosyns in van der Elst sta dovršila odpremo balona in gondole — Na povabilo belgijskega konzula dr. Dularja se danes proti večeru pripeljeta v Ljubljano — Svečan sprejem pred magistratom Prof. Cosyns bo govoril po radiu.

Ljubljana, 20. avgusta. Mala prekmurška vas Zvenavljica, ki šteje vsega okrog 400 prebivalcev, je postala preko noči svetovno slavna. Vsi današnji svetovni listi ga omenjajo in pri tem tudi obširno pišejo o Sloveniji, ki tako uspešno reklamira se ni doživela. Zahvala za to gre srečnemu naključju.

V soboto zvečer je pri Zvenavljah v Prekmurju pristal Cosynsov stratosferni balon. Vest o tem se je z neverjetno naglico razširila po svetu. Ljubljanska pošta direkcijsko z vsem svojim osebjem, zlasti pa poštne namočenci v Prekmurju, je prestala hudo preizkušnjo. Ves včerajšnji dan in vso noč so peli telefoni in brzojavi, ki so prenašali poročila iz Petrovcev v Prekmurju v širni svet in iz vsega sveta nešteto čestitke obema

dole in takoj nato legel na zemljo. Razprostrli je roke, zaprl oči in obležal kakor nezavešen. Takoj za njim je izstopil prof. Cosyns, prav tako do skrajnosti izmučen, vendar pa ga je skrb za gondolo, odnosno aparate še zadržala na nogah. Ko je videl, da je poskrbljeno za varnost, je tudi on utrujen sedel na zemljo in vzdihnil: »Mh, počitek...»

Še poprej pa se je legitimiral navzočemu žandarmerijskemu naredniku Obličniku. Pokazal mu je diplomatski potni list, vidiran od vseh evropskih držav s priporočilom, da mu gredo oblasti v primeru pristanka v vsakem pogledu na roko.

Prof. Cosyns govori samo francosko, vendar pa se je dokaj lahko sporazumel z domačini. Nekateri med njimi so bili namreč zaposleni kot sezonski delavci na Francoskem in so se kolikor toliko naučili jezika. Prof. Cosyns je bil tudi nad njihovim skromnim znanjem jezika zelo vzradočen. Najprej je prošil za prenočišče. »Samo malo slame in strehe prosiva, strašno sva utrujena!« V tem je že prišel na kraj pristanka šolski upravitelj g. Skerget, ki je obema znanstvenikoma rade volje ponudil gostoljubje in ju odvedel pod svojo streho. Med tem ko je njegova žena odklepala stanovanje, sta utrujena junaka stratosfere sedla na stopnice in zadremala. Spravili so ju v sobo, kjer sta se za silo umila, popila samo skodelico čaja »brez« in takoj legla spat.

Prevoz balona in gondole v Petrovce

V nedeljo sta bila pa že ob pol 7. na nogah. Seveda je bila njuna prva skrb pospravljanje balona in gondole. Ponoči je bil nativ, zaradi česar se je balon premočil. Na srečo pa je bil v nedeljo solnčen dan in so ga lahko posušili. Zaradi nerodne lege balona na zemlji pa je vdrila voda tudi v notranjost, tako da ga niso mogli posušiti drugače, kakor da so balon prerežali na polovico in nato obrnili.

Že včeraj so gondolo in balon na treh vozovih prepeljali iz Zvenavljah v Petrovce in jih spravili v šupi pri tamšnjem poštne upravniku, čegar gošta sta nato bila oba znanstvenika. Na val radovednega občinstva, še bolj pa novinarjev, ki so pridrevli z vseh strani, je bil tolikšen, da sta se morala Cosyns in njegov spremljevalec naravnost zabarikadirati v svoji sobi, kjer sta pozno v noč pregledovala številne brzojavke s čestitkami z vsega sveta. Po dobri večerji, ki jima jo je privedla gospa poštarjeva, sta legla okrog polnoči spat in sta vstala danes šele okrog 9. ure, okrepcana, čista in zadovoljna.

Danes so balon in gondolo odpremili na železniško postajo v Petrovcih, kjer sta že bila pripravljena dva vagona za transport. Prof. Cosyns je osebno vodil natovarjanje in je strogo pazil, da se ne bi kaka stvar poškodovala. V en vagon so naložili balon, v drugega pa gondolo, ki so jo z vseh strani dobro zavarovali in obložili s slamo in vrečami, da se med transportom ne bo poškodovala. Tovorjenje je trajalo vse popoldne in bo končano šele v prvih popoldanskih urah. Prof. Cosyns je sam vsako stvar posebej zapečatil. Vse delo pri odpremi balona so filmali.

Povabljeni v belo Ljubljano

Prof. Cosyns in njegov spremljevalec sta nameravala takoj po odpremi balona in gondole odpotovati v Bruselj, kjer ju seveda tudi že težko pričakujejo. Nepristano brni telefon in brzojav in sprašuje po njunem zdravju in stanju. Odgovori, ki jih dajeta, so zelo povoljni. Oba sta zadovoljna in naravnost presenečena nad postrežljivostjo naših oblasti in naših ljudi, ki jima skušajo ustreči kar najbolj mogoče. Seveda pa v Prekmurju ni kaj posebno pripravljeno za sprejemanje takih gostov, toda Cosyns in van der Elst nista nič izbira. Zato se počutita prav domače.

Svoj odhod v Belgijo pa sta morala odgoditi. Ljubljana kot prestolnica one ga dela naše države, kjer sta pristala, si ni pustila vzeti časti, da ne bi junakov stratosfere pozdravila v svoji sredi. Potegovali so se za to tudi Zagrebčani, vendar pa sta se Cosyns in van der Elst odločila za Ljubljano, da se tako oddolžita za gostoljubni sprejem.

Belgijski konzul in komisar ljubljanske radio postaje g. dr. Dular se je danes popoldne z avtomobilom odpeljal v Prekmurje, da ju pozdravi in pripelje v Ljubljano.

Spored sprejema

V Ljubljano bosta prispela okrog 20. in jima bo prirejen svečan sprejem. Odlična in redka gošta bo pozdravil pred magistratom v imenu Ljubljane in vsega prebivalstva župan g. dr. Puc, navzoči pa bodo seveda tudi predstavniki drugih oblastev in ustanov, zlasti univerze itd. Ves sprejem in pozdrav bo prenašala ljubljanska radiopostaja. Pred magistratom bo imel prof. Cosyns tudi kratek govor po radiu o svojem poletu in o svojih uspehih. Njegov govor, podoben najbrž v obliki intervjuja z direktorjem dr. Tavzesom, bodo prenašale vse večje evropske radio postaje. Vse belgijske radio postaje so se že dogovorile z ljubljansko zaradi priključka.

Po uradni pozdravi pred magistratom bo na čast gostom priredil ljubljanski Aeroklub v prostorih Avtokluba

v Kazini intimo večerjo. Govore na tej večerji bo prav tako prenašala ljubljanska radio postaja.

V Ljubljani vlada za prihod Cosynsa in njegovega spremljevalca seveda izredno zanimanje. Spodobi pa se tudi, da dostojno sprejemo in pozdravimo oba junaka učenjaka, ki sta tvegala življenje, da bi obogatila znanost. Pozivajo se zlasti visokošolci in vse znanstvene ustanove, da se sprejema udeležijo v čim večjem številu.

Edina izjava

Posebno zanimanje vlada za pristanek stratosfata v novinarskih krogih. V teku včerajšnjega dne je prihitelo v Prekmurje

gotovo 100 novinarjev in to ne samo od vseh večjih jugoslovenskih listov, marveč tudi zastopniki vseh svetovnih agencij in vodilnih listov. Včeraj so Cosynsa in van der Elsta naravnost oblegali. Bila pa sta tako zaposlena z pospravljanjem balona in gondole, da jih nista mogla sprejeti. Edino »Jutro« in obenem naš poročevalec je bil posebej odlikovan. Le njega je sprejel in mu dal izjavo, ki jo je objavilo ponedeljsko »Jutro«. Pri drugih novinarjih je to zbudilo seveda veliko zavist. Zato so oba znanstvenika oblegali vse popoldne in še v noč. Cosyns pa se le ni hotel udati in se je v svoji sobi zabarikadiriral, da niso mogli do njega. Še le za danes je obljubil izjavo o uspehu in rezultatih poleta.

Vsa Nemčija: da

Pri včerajšnjem ljudskem glasovanju je dobil Hitler 90 odstotkov vseh oddanih glasov — Veliko pa je tudi število onih, ki so glasovali proti

Pariz, 20. avgusta. AA. Havas poroča iz Berlina: Začasni izid včerajšnjega plebiscita je tale:

Vpisanih volilcev 45,204.667;

oddanih glasov 43,678.216 ali 95,70%.

Z »Da« je glasovalo 38,124.034 volilcev ali 89,90%;

z »Ne« pa 4,252.480 ali 10,10%.

Neveljavnih glasov je bilo 868.543.

Pri volitvah 12. novembra 1933 je glasovalo proti samo 2 milijona volilcev. Pri včerajšnjem plebiscitu je to število poskočilo na 4 milijone. Plebiscit kot tak pomeni osebni uspeh Hitlerja. Dosegel je malone 90% glasov.

Poudariti je treba, da se je opozicija proti režimu pojavila samo v velikih mestnih središčih, v katoliških pokrajinah in v velikih delavskih predmestjih. Tod je delavska opozicija dosegla ponekod do 25%. To je izredno velika številka za diktatorski režim.

Pariz, 20. avgusta. AA. Današnji pariški jutranjki ugotavljajo, da včerajšnji plebiscit v Nemčiji ni prinesel njegovim organizatorjem sadov, ki so jih pričakovali. Včerajšnje glasovanje ne dokazuje ničesar. Prav tako pa tudi Hitlerju ni povečalo njegove moči. Diktatorju Nemčije je včerajšnje glasovanje še zmanjšalo njegov ugled, pravi »Petit Parisien«. »Journal« smatra, da so nacisti doživeli razočaranje. Doživeli so, da se katoliške vrste zopet zbira. »ECHO de Paris« je mnenja, da je vodja nemške države izgubil igro. Plebiscit je bil zanj vreden, da mu poveča avtoriteto, pred inozemstvom. »Petit Journal« ugotavlja, da se je v velikih mestih in v katoliških središčih pojavila močna opozicija. »Le Matin« pa smatra, da si je Hitler okrepil svoj položaj in da njegova moč še ne pade. »Figaro« pravi, da se bo nemški narod čutil, odkod je njegova manjšina vzela pogum, da tako odločno nastopi proti sedanjemu režimu. Včerajšnje glasovanje je Hitlerja dokončno vrglo v naročje državne brambe. »Populaire« se veseli, da se je 5 milijonov glasovalcev izreklo proti diktaturi. »Nouvelles« pravi, da je nemška diktatura razglašena in da bo mogla v dobljenem času pasti.

Miklas bo odstopil?

Njegov naslednik naj bi postal Starhemberg

London, 19. avgusta d. Tu so se pojavile vesti iz Dunaja in rimskih virov, po katerih sta podkancelar Starhemberg in Mussolini sklenila pregovoriti avstrijskega zveznega predsednika Miklasa k ostavki. Kot kandidata za avstrijskega zveznega predsednika imenujejo Starhemberga samega. V zvezi s tem se pojavljajo zopet vesti o nameravani izpremembi ustave.

Še nad 100 obtožencev samo na Dunaju

Dunaj, 19. avgusta. V četrtek in petek je bilo oddanih v sodne zapore na Dunaju 137 narodno-socialističnih upornikov, ki so sodelovali pri napadu na urad zveznega kancelarja. Policijska preiskava gre sedaj za tem, ali naj se vsi uporniki postavijo pred vojaško sodišče ali pa vsaj deloma odpošljejo v koncentracijska taborišča. Če bodo postavljeni pred sodišče, bo treba sestaviti več sodnih senatov, da bi se razprava proti obtožencem pospešila.

Vse premoženje dr. Rintelena zaplenjeno

Dunaj, 20. avgusta. AA. Avstrijska vlada je zasegla premoženje bivšega avstrijskega poslanika v Rimu dr. Rintelena. Zaplenila mu je tudi njegovo bančno za-

Preokret med velenemci

Dunaj, 19. avgusta. AA. Stranka velenemcev je pozvala svoje člane, naj vstopijo v avstrijsko patriotsko fronto.

Borzna poročila.

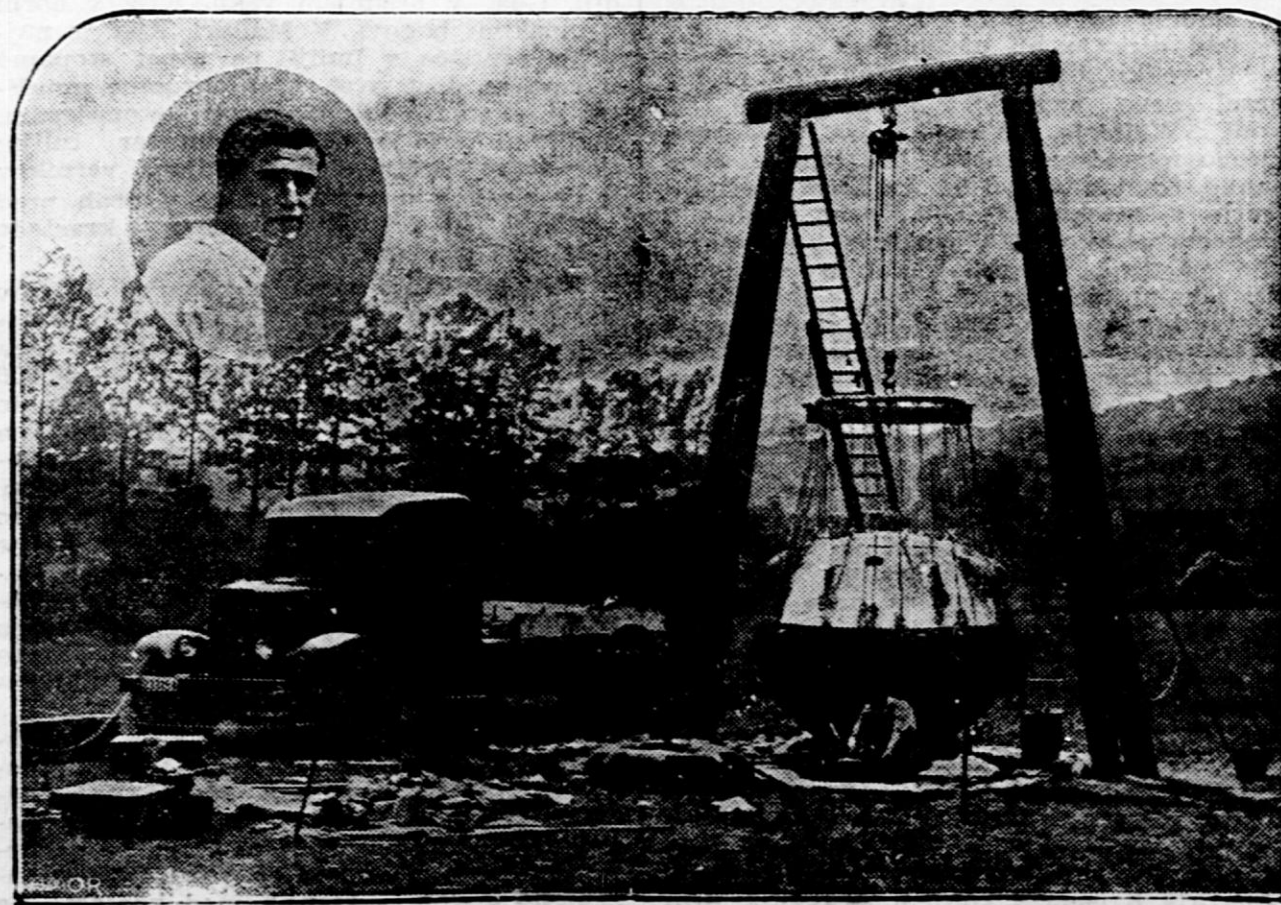
LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2396.— — 2312.31, Berlin 1330.69—1341.49, Bruselj 798.02—801.96, Curih 1108.35—1113.85, London 170.53—172.13, Newyork 3329.11—3357.37, Pariz 223.99—225.11, Praga 140.95—141.81, Trst 291.01—293.41 (premija 28,5%). Avstrijski šiling v privat. kliringu 8.02—8.12.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Pariz 20.21, London 15.42, New York 302.625, Bruselj 72, Milan 26.30, Madrid 41.90, Amsterdam 207.25, Berlin 120.25, Dunaj 56.90, Praga 12.7250, Varšava 57.90, Bukarešta 3.05.

31.10.1934. 1.10.1934. 2.10.1934. 3.10.1934.

Stratosfat pred poletom. Levo van der Elst

Docela izmučena...

Ko je gondola pristala, se je skozi odprtino za vstop izkibacal mladi Cosynsov spremljevalec van der Elst. Ljudje so mu pomagali pri izstopu. Bil pa je tako izmučen, da ni ni mogel stati na nogah. Sesedel se je poleg gon-

